

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html>.

6. Фрич А. Напрями вдосконалення ринку особистого страхування в Україні / А. Фрич // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. – Том 21. – № 1. – С. 276-283.

7. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: [Електронний ресурс] // Збірник наукових праць молодих вчених та студентів. Том 1 / ред. кол.: Н. А.Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та інші (відп. ред. Н. А. Хрущ). – Хмельницький: ХНУ, 2017. – 135 с. – Режим доступу: http://www.fbs.km.ua/wpcontent/uploads/2018/02/FinanceDep_May_2017.pdf.

УДК 336.232

**В. П. БРАТЮК,
О. М. СТИНИЧ**

Мукачівський державний університет

НЕОБХІДНІСТЬ СТРАХУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Невід'ємною ознакою існування людства є ризик, навіть тоді, коли про нього невідомо. Для людини з давніх-давен джерелом певних загроз або ризиків було навколишнє середовище. В одних випадках воно було більш, в інших – менш загрозливим. Людина впродовж свого історичного розвитку вдавалася до репресивних і превентивних методів боротьби з навколишньою небезпекою, що в кінцевому результаті закономірно сприяло становленню такого сучасного методу захисту, як страхування. Зародившись у період розкладання первіснообщинного ладу, страхування поступово стало невід'ємним атрибутом і суспільного буття, і ринкової економіки. Західні філологи вважають, що термін «страхування» має латинське походження й означає «безтурботний», отже, відображає ідею застереження, захисту та безпеки.

Початковий зміст цієї категорії пов'язують зі словом «страх». Людина відчуває страх перед втратою всіх набутих цінностей або життя і здоров'я, а звідси і її прагнення захистити себе, своє майно від цього. Окремі дослідники зауважують ще й наявність національних особливостей, притаманних страхуванню як соціальній інституції. Так, С. Навроцький зазначає, що присутність національного фактора в економіці зумовила виникнення на підсвідомому рівні двох психологічних джерел страхування як суспільного явища – страху

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

перед втратами та бажання забезпечити себе від їх наслідків. В українській мові саме перше почуття стало коренем у слові «страхування». В європейських мовах коренем такого ж терміна є слова: «впевненість», «безпека», «передбачливість» тощо [1].

Найбільш універсальною формою страхового захисту є фонд страховика (згідно з чинним законодавством – страхові резерви), який створюється за рахунок великої кількості його учасників як юридичних, так і фізичних осіб, які виступають у ролі страхувальників. Формування фондів здійснюється тільки в децентралізованому порядку, тобто страхові внески сплачуються кожним учасником відокремлено. Фонд має тільки грошову форму вираження. Витрачання коштів фонду відбувається на конкретні цілі – відшкодування збитків та виплату страхових сум тим страхувальникам, які постраждали. У рамках фонду страховика досягається висока ефективність використання коштів на покриття збитків; у цьому випадку збитки розподіляються серед усіх учасників страхування, відбувається значний перерозподіл коштів як у просторі, так і в часі, що в кінцевому результаті призводить до високої маневреності, оборотності коштів. Страхові відносини між учасниками страхового фонду організуються через спеціалізовані страхові організації – страхові компанії або страхові товариства (узагальнена назва – страховики [3]).

Також виділяють наступні форми страхування:

– централізовані страхові резерви – утворюються за рахунок загальнодержавних ресурсів, як в натуральній (Державний матеріальний резерв при Кабінеті Міністрів України), так і в грошовій формі (Резервний фонд Кабінету Міністрів). Основне призначення – відшкодування збитків і усунення наслідків стихійних лих і аварій, що спричинили великі розрухи і призвели до значних людських жертв. Слід відмітити, що страхова відповідальність держави обмежена надзвичайними подіями, тому страховий захист поточної діяльності юридичних і фізичних осіб не може бути повністю перекладений на державу.

– фонди самострахування – створюються у децентралізованому порядку самостійно кожним господарюючим суб'єктом з метою оперативного подолання тимчасових ускладнень в процесі господарювання. Існує як в натуральній (насіenneвий, фуражний фонди в сільському господарстві), так і в грошовій (резервний капітал, фонд уцінки товарно-матеріальних цінностей) формах [2].

Страхування як один із методів створення страхового фонду виступає важливим економічним інститутом, спроможним компенсувати та зменшити втрати від подій, виникнення яких носить випадковий характер. Як свідчить порівняльна характеристика організаційних форм існування страхового фонду суспільства, страхування використовується

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

паралельно з такими формами страхового захисту як централізовані (резервні) фонди держави та фонди самострахування суб'єктів господарювання.[4]

Список літературних джерел

1. Вовчак О. Д. Страхова справа: підручник // О. Д. Вовчак. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/13761025/strahova_sprava/neobhidnist_strahovogo_zahistu_yogo_formi.
2. Благун І. Г. Фінанси: Навч. посіб. [Електронний ресурс] / І. Г. Благун, Р. С. Сорока, І. В. Єлейко. – Львів: Магнолія, 2007. – Режим доступу: <https://economics.studio/finansistam/neobhidnist-strahovogo-zahistu-sut-36430.html>.
3. Страхування та його необхідність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://referat-ok.com.ua/strahuvannya/strahuvannya-ta-iogo-neobhidnist>.
4. Економічна необхідність і сутність страхових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://e-works.com.ua/work/6042_Ekonomichna_neobhidnist_i_sytnist_strahovih_poslyg.html.

УДК 336

**В. П. БРАТЮК,
С. КАСУМОВА**

Мукачівський державний університет

СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Страховий захист (англ. *insurance protection*) – економічні, перерозподільчі відносини, які складаються в процесі запобігання, подолання і відшкодування збитків, заподіяних конкретним об'єктам: матеріальним цінностям юридичних і фізичних осіб, життю і здоров'ю громадян тощо.

Страхові відносини відомі вже з часів пізнього Середньовіччя, коли завдяки великим географічним відкриттям значно розширились можливості морської міжнародної торгівлі, що спричинювало збільшення ризиків, пов'язаних із використанням нових можливостей. Зародившись у період розкладання первіснообщинного ладу, страхування поступово стало невід'ємним атрибутом і суспільного буття, і ринкової економіки. Західні філологи вважають, що термін «страхування» має латинське походження і означає «безтурботний», отже, відбиває ідею застереження, захисту та безпеки [1].

За роки незалежності України, під впливом інституціональних перетворень як то в аграрному секторі економіки, так і у вагомому сегменті національної економіки як страховий ринок, відбулися значні модифікації. А це, в свою чергу вимагає формування нових науково-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>